

CİNAYƏT MÜHAKİMƏ İCRAATINDA QEYRİ - ƏNƏNƏVİ ÜSULLARIN TƏTBİQİNİN BƏZİ PROBLEMLƏRİ

Kərimov Ş.M., Mirzəyev A.A.
Milli Aviasiya Akademiyası

Məqalə cinayət mühakimə icraatında cinayətlərin açılmasında qeyri-ənənəvi üsulların tətbiqi problemlərinə həsr olunub. Məqalədə dindirmə zamanı qeyri-ənənəvi üsullar olan parakriminalistikanın imkanlarından, distant dindirmədən hipnozdan istifadədən, tibbi preparatlardan, psixi təsirlərdən, narkoanalizin tətbiqindən, qoxu fonundan istifadə etməklə dindirmədən, koqnitiv müşahidə metodunun tətbiqindən, biotermologiyanın imkanlarından, cinayətlərin istintaqı zamanı xəttin psixodiagnostikasının tətbiqindən istifadə üsulları göstərilir.

Açar sözlər: parakriminalistika, distant dindirmə, koqnitiv müşahidə, biotermologiya, hipnoz, əl yazısının psixodiagnostikası, poliqrəfin tətbiqi, qoxu fonundan istifadə.

Dünyanın bir çox sivil ölkələrində açılmayan cinayətlərin istintaqında qeyri-ənənəvi üsullardan geniş istifadə edilir. Lakin Azərbaycan Respublikasının 2000-ci il Cinayət-Prosesual Məcəlləsinin (CPM) 15.2-ci maddəsində işgəncələr vermək, fiziki və psixi zorakılıqdan, o cümlədən tibbi preparatlardan istifadə etmək, aclığa, hipnoza məruz qoymaq, tibbi yardımdan məhrum etmək, digər qəddar, qeyri-insani və ya ləyaqəti alçaldan rəftar tətbiq etmək, şəxsiyyətin toxunulmazlığı hüququnun pozulması kimi halların tətbiqi qadağandır [1, səh. 49].

İşin məqsədi: Məqalədə qeyri-ənənəvi üsullardan biri olan distant dindirmənin cinayət mühakimə icraatı zamanı tətbiqinin üsulları işıqlandırılmışdır. Ayırı-ayrı ölkələrdə distant dindirmənin şəxsin təhlükəsizliyini təmin etmək zərurəti olduqda, dindirilə bilən şəxsin səhhəti və ya digər üzürlü səbəblərə görə dindirməyə gələ bilmədiyi hallarda, azyaşlı və yetkinlik yaşına çatmayan şahidin və zərərçəkmiş şəxslərin dindirilməsi məqsədi ilə həyata keçirildiyi göstərilir. Məqalədə, həmçinin ayırı-ayrı ölkələrdə distant dindirmənin müxtəlif məqsədlərlə tətbiqi məsələsinə baxılmışdır.

Bizim CPM-dən fərqli olaraq bir çox ölkələrdə, o cümlədən Rusiya Federasiyasında, ABŞ-da, İsraildə və Avropanın bir çox ölkələrinin prosesual qanunvericiliyində cinayətlərin açılması üçün hipnozdan, tibbi preparatlardan, psixi təsirlərdən, dindirmə zamanı narkoanalizdən, poliqrəfin tətbiqindən, parakriminalistikanın müasir imkanlarından, qoxu fonundan, distant dindirmədən, koqnitiv müşahidə metodundan, biotermologiyanın imkanlarından, cinayətlərin araşdırılması zamanı əl yazısının psixodiagnostikasının tətbiqindən və digər qeyri-ənənəvi üsullardan geniş istifadə olunur.

İbtidai araşdırmada uzun illər tətbiq edilən və özünü doğrultmuş taktiki üsul və metodlar müasir dövrdə cəmiyyətdə baş verən ictimai-siyasi dəyişikliklərin, elmi-texniki tərəqqinin tələblərinə bəzən cavab verə bilmir, bəzən isə səmərəli nəticə vermir. Ona görə də kriminalistika digər elm sahələrinin nailiyyətlərindən öz məqsədləri üçün istifadə etməyi qarşısına məqsəd qoyaraq bu istiqamətdə tədqiqatlar aparmaqdadır. Belə yeni tədqiqat istiqamətlərindən olan parakriminalistikadan məqsədyönlü istifadə edilməsi təcrübənin tələblərindən irəli gəlməklə yanaşı, gələcəkdə hüquq mühafizə orqanlarında çalışacaq gənc kadrların hazırlanmasında da mühüm rol oynayacaqdır [2, səh. 5].

Qeyd etmək lazımdır ki, kriminalistik ədəbiyyatlarda bəzən mövcud ənənəvi taktiki üsul və tövsiyələrin istənilən səmərəni verməməsi ilə əlaqədar olaraq, yeni, müasir tələblərə cavab verən,

daha məqsədyönlü metodların tətbiqinə dair fikirlərə rast gəlinir. Bu metodlar bəzi alimlər tərəfindən parakriminalistika, başqa qrup alimlər tərəfindən qeyri-ənənəvi metodlar adlandırılır.

Görkəmli alim Abbasova İ.S. hər iki terminologiyaya aydınlıq gətirməklə göstərir ki, bu iki metodun məzmun etibarı ilə heç bir fərqli cəhəti yoxdur. Onları yalnız formaca fərqləndirmək olar. Qeyri-ənənəvi metodlar dedikdə istintaq təcrübəsində yeni tətbiq olunan, bu istiqamətdə elmi-tədqiqatlar aparılan və müəyyən müsbət nəticələr əldə edilməsinə baxmayaraq, onların səmərəliliyinə, məqsədyönlülüynə, etibarlılığına şübhə ilə yanaşılan, lakin gələcəkdə özünü təsdiq edə biləcək üsullar başa düşülür. Qeyri-ənənəvi metodlar tək hüquq sahəsində deyil, həm də müxtəlif elm sahələri olan psixologiya, tibb, biologiya, fizika və s. sahələrdə geniş tətbiq olunan və özünü kifayət qədər doğruldan metodlardır ki, onlardan hüquq mühafizə orqanlarının fəaliyyətində də istifadə edilməsinin mühüm əhəmiyyəti danılmazdır. Belə qeyri-ənənəvi metodlara hipnoz, bioritmologiya, musiqi və qoxu fonunun tətbiqi ilə dindirmə və s. aid edilir [2, səh. 47].

Parakriminalistika terminini ilk dəfə Larin A.M. istifadə etmişdir. Parakriminalistika yunan sözü olub hərfi mənası “cinayətkarlığın yanında” deməkdir. Parakriminalistika da qeyri-ənənəvi üsullarda olduğu kimi, digər elm sahələrinin nailiyyətlərindən cinayətkarlıqla mübarizədə kriminalistik məqsədlər üçün istifadə edir. Belə ki, cinayətkarın axtarışında hadisə yerində qalmış informasiya daşıyıcılarından (trasoloji izlər, bioloji təbiətli izlər və s.) və şahid ifadələrindən istifadə etməklə onun zahiri görünüş əlamətləri, cinsi, fiziki qüsurları və s., eləcə də cinayətin başvermə yeri, şəraiti və s. haqqında məlumat əldə edilə bilər. Bu informasiya daşıyıcılarının aşkar edilməsi, tədqiq edilməsi, eləcə də götürülməsində müxtəlif elm sahələrinin (psixologiya, tibb, biologiya, fizika və s.) nailiyyətlərindən geniş istifadə edilir [3, səh. 48].

İbtidai araşdırmada qeyri-ənənəvi üsullardan distant dindirmənin tətbiqi son illər parakriminalistikada ən çox istifadə edilən metodlardandır. İbtidai araşdırmada dindirmənin xüsusi əhəmiyyəti onunla izah olunur ki, istintaq və məhkəmə üçün əhəmiyyət kəsb edən cinayətlərin bəzi qaranlıq məqamları yalnız bu istintaq hərəkəti nəticəsində aydınlaşdırıla bilər.

Sarıcalinskaya K.Q. qeyd edir ki, dindirmə prosesi istintaq hərəkətinin obyektə kimi həmişə müstəntiq üçün xüsusi çətinlik yaradan mücərrəd, mürəkkəb insan psixologiyası, insan “mən”idir. Dindirilənin daxili aləminə varmaq, onu dərk etmək, eləcə də onun psixikasına təsir etmək müstəntiqdən bir çox taktiki üsullar, psixoloji qanunauyğunluqlar haqqında məlumata malik olmanı tələb edir. Dindirilən şəxslə psixoloji kontaktın (əlaqənin) yaradılmasında müstəntiqin hərəkətləri ilə yanaşı, dindirmə şəraiti də mühüm rol oynayır [4, səh. 8]. İbtidai araşdırma dövründə cinayət işi üçün əhəmiyyətə malik olan məlumatlar, şəxsin mürəkkəb idrak prosesinin bir növ süzgəcindən keçir, onun son məhsulu kimi ifadə olunur.

Dindirmə zamanı psixoloji kontakt (əlaqə) məhz inama, etibara əsaslanmalıdır. Çünki bu əlaqə müstəntiqlə dindirilən şəxs arasında yaranan ələ qarşılıqlı münasibətdir ki, bu da dindirmənin bütün gedişində mövcud olmalı və dindirmənin predmetinin müəyyən edilməsinə nail olunana qədər davam etdirilməlidir [2, səh. 9]. Dospulov Q.O. bu psixoloji kontaktı müstəntiqlə şahid, zərərçəkmiş şəxs, şübhəli və ya təqsirləndirilən şəxs arasında razılaşdırılmış işgüzar münasibətlər kimi müəyyənləşdirir ki, bu da müstəntiqin düzgün mövqeyi və dindirilən şəxsin davranışı əsasında yaranır [5, səh. 6].

Müasir dövrdə elmi-texniki tərəqqi insan fəaliyyətinin bütün sahələrinə, habelə cinayət təqibinə də öz təsirini göstərir. Bu təsir nəticəsində yaranmış metodlardan biri də distant dindirmədir. Bir çox ölkələr distant dindirməni öz qanunvericiliyinə daxil etmişlər. ABŞ, Böyük Britaniya, İtaliya, Fransa, Latviya, Rusiya, Ukrayna, Qazaxıstan kimi dövlətlər “işgəncə və digər qəddar, qeyri-insani və ya insan ləyaqətini alçaldan rəftar və ya cəza növləri əleyhinə” 1984-cü il Konvensiyasına qoşulduqdan sonra öz ərazilərində distant dindirməni tətbiq etməyə başlamışlar.

Distant dindirmə dindirmə istintaq hərəkətinin inkişaf etmiş modelidir. Belə ki, burada dindirməni həyata keçirən şəxs (müstəntiq və ya hakim) bir məkanda, dindirilən şəxs isə (zərərçəkmiş şəxs, şahid, şübhəli və ya təqsirləndirilən şəxs) tamamilə başqa məkanda, bəzən isə, hətta başqa dövlətdə olur və texnologiyanın imkanlarından istifadə etməklə onların arasında görüntülü əlaqə qurulur. Dindirmə də, məhz həmin görüntülü əlaqə vasitəsilə həyata keçirilir [6, səh. 149].

Bir çox ölkələrdə beynəlxalq normalara əsaslanaraq distant dindirməni təcrübədə tətbiq etməyə başlamışlar. Göründüyü kimi, bu metodun əsasında videoəlaqənin qurulması dayanır. Məhz buna görə də, kriminalistik ədəbiyyatda bir çox müəlliflər –Novikov S.A., Volebodz A.Q. və başqaları “distant dindirmə” termininin əvəzinə “videokonfrans - əlaqə” anlayışından istifadə edirlər [7, səh. 26].

Son illər Azərbaycan Respublikasının Avropa ölkələrinə integrasiyası nəticəsində başqa sahələrdə olduğu kimi, məhkəmə-hüquq sistemində də müəyyən uğurlar əldə edilmişdir. Hüquq islahatlarının keçirilməsi barədə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin bu barədə 2017-ci il tarixli fərmanı mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Ölkəmizdə “Elektron məhkəmə” informasiya sisteminin yaradılması və “Elektron imza və elektron sənəd haqqında” Qanunun qəbul edilməsi ilə distant dindirmənin təməli qoyuldu. AR CPM-nə 25 iyun 2021-ci il tarixli “Qanunla cinayət mühakimə icraatının elektron qaydada aparılması” (mad. 51-1) və “Cinayət mühakimə icraatının videokonfrans- əlaqə sistemindən istifadə edilməklə həyata keçirilməsi” (mad. 51-2) adlı iki maddə əlavə edildi və bununla da respublikada ibtidai araşdırma zamanı distant dindirmənin aparılması rəsmiləşdirildi. Artıq respublikada bir sıra sivil ölkələrdə olduğu kimi, distant dindirmədən istifadə edilməyə başlanıb. Distant dindirmənin təcrübədə bir çox müsbət cəhətləri var. Belə ki, müasir dövrdə vaxta və maddi resurslara qənaət prinsipi baxımından, distant dindirmənin rolu əvəzedilməz hesab oluna bilər. Başqa dövlətlərdə olan şahidlərin dindirməyə çağırılması zamanı çəkilən yol və yaşam xərclərinin ödənilməsi hər iki dövlət üçün lüzumsuz xərclərdir. Bundan əlavə, burada dindirilən şəxsin təhlükəsizliyi məsələsi də vardır ki, “Cinayət işləri üzrə qarşılıqlı hüquqi yardım haqqında” Avropa Konvensiyası (1959) başqa dövlətdən çağırılmış şahidlərin təhlükəsizliyinə tam zəmanət vermir. Məhz bu səbəblərə istinadən, zəruri olan hallarda distant dindirmənin keçirilməsi məqsədəmüvafiq hesab olunur [2, səh. 151]. Demək olar ki, distant dindirmə dövlətdaxili cinayət işlərində də resurslara qənaət etməyə imkan verir. Bu metodun köməyi ilə zaman və insan resurslarına, habelə müxtəlif xərclərə, məsələn, təqsirləndirilən şəxslərin gətirilməsi xərclərinə və s. qənaət etməklə yanaşı, eyni zamanda təqsirləndirilən şəxsin qaçması hallarını da istisna edir.

Distant dindirmə uzun illər AR CPM-də nəzərdə tutulmadığına görə, bu dindirmə ilə bağlı problemlər xarici dövlətlərin qanunvericiliyi müstəvisində izah edilirdi. Artıq ikinci ildir ki, respublikada cinayət mühakimə icraatını videokonfrans-əlaqə sistemindən istifadə etməklə həyata keçirirlər. AR CPM-in 51-2.1-ci maddəsində göstərilir ki, cinayət mühakimə icraatında prosessual hərəkətlər, şübhəli və ya təqsirləndirilən şəxs, mülki iddiaçı, mülki cavabdeh, zərərçəkmiş şəxs, zərərçəkmiş şəxsin və təqsirləndirilən şəxsin hüquqi varisi, xüsusi ittihamçı, onların qanuni nümayəndələri, habelə barəsində cinayət-hüquqi tədbirlərin tətbiq edilməsi üzrə icraat aparılan hüquqi şəxsin nümayəndəsi, şahid, ekspert, mütəxəssis, tərcüməçi, yaxud məhkumun bilavasitə iştirakı olmadan videokonfrans-əlaqə sistemindən istifadə edilməklə həyata keçirilə bilər [1, səh. 76].

Cinayət mühakimə icraatında AR CPM-in 51-2.1-ci maddəsinə əsasən orada göstərilən şəxslərin həyatı və sağlamlığı üçün real təhdidlər olduqda, onların təhlükəsizliyinin təmin edilməsi, habelə onlara kənar təsirlərin qarşısının alınması zərurəti olduqda, yaxud səhhəti imkan vermədikdə, yetkinlik yaşına çatmayan şəxsin mənafeyinin qorunması zərurəti yarandıqda, təbii və ya texnogen qəzalar, epidemiya, fövqəladə vəziyyət və ya qarşısıalınmaz qüvvənin təsiri altında iştirak edə bilmədikdə videokonfrans-əlaqə sistemindən istifadə etməklə dindirmə distant formada həyata keçirilə bilər. Distant dindirmədən istifadə edilməklə həyata keçirilən prosessual hərəkətlərin videoyazısı mütləq aparılmalı, prosessual hərəkətlərin nəticəsinə dair videoyazıya uyğun olaraq protokol tərtib edilməli və videoyazı elektron daşıyıcıda cinayət işinə əlavə edilməlidir.

Artıq Respublikamızda ibtidai araşdırma zamanı videokonfrans-əlaqədən istifadə olunması zamanın tələbidir. Novikov S.A., Budnikov V.İ. kimi görkəmli alimlər distant dindirmənin tərəfdarı kimi çıxış edirlər. Budnikov V.İ. yazır: "Distant dindirmə nəinki məhkəmədə, həmçinin ibtidai araşdırma orqanları tərəfindən tətbiq edilə bilər. Nə qədər ki, qanunvericilikdə bu metodun tətbiqi qaydası ətraflı nəzərdə tutulmamışdır, videokonfrans - əlaqə vasitəsilə dindirmə zamanı analogiyanın tətbiqini mümkün hesab etmək olar. Yəni distant dindirmə zamanı adi dindirmə prosedurunu tənzimləyən prosessual normaların tətbiqi yolveriləndir [8].

Hüquq ədəbiyyatında distant dindirmənin tərəfdarları olduğu kimi, əleyhdarları da var. Distant dindirmənin əleyhdarları (Rıjakov A.P., Jeltuxin E. və b.) isə əksinə, əminliklə qeyd edirlər ki, videokonfrans - əlaqə vasitəsilə alınmış ifadələr yolverilməz sübutlardır. Rıjakov A.P. bunu distant dindirmə zamanı cinayət-prosessual qanunda nəzərdə tutulan bilavasitəlik prinsipinin pozulması ilə əlaqələndirir [9].

Eyni zamanda, həmin müəlliflər distant dindirmənin hüquq mühafizə orqanlarının işçiləri üçün manipulyasiyaya yol açma biləcəyini vurğulayırlar. Lakin əksəriyyət müəlliflər qeyd edirlər ki, qanunvericiliyə bu metodun tətbiqi mexanizmi ilə bağlı müvafiq dəyişikliklər edilməli və cinayət təqibi orqanları müvafiq avadanlıqlarla təchiz edilməlidir.

Distant dindirmə ayrı-ayrı ölkələrdə müxtəlif məqsədlərlə tətbiq edilir. Belə ki, İtaliyada, əsasən, şahid və zərərçəkmiş şəxslərin dindirilməsi zamanı onların təhlükəsizliyinin təmin edilməsi üçün distant dindirmə tətbiq olunur. İtaliyadan fərqli olaraq Finlandiyada distant dindirmə həm şahid və zərərçəkmiş şəxslərin, həm də təqsirləndirilən şəxsin dindirilməsi zamanı tətbiq olunur. Həm də üzləşdirmə istintaq hərəkəti də distant formada həyata keçirilə bilər. Başqa ölkələrdən fərqli olaraq Finlandiyada dindirmənin distant şəkildə həyata keçirilməsi müstəntiqə hüquq kimi deyil, vəzifə kimi verilmişdir [2, səh. 153].

Rusiya Federasiyasında 1999-cu ildən başlayaraq distant dindirmə kassasiya instansiyası məhkəmələrinin iclaslarını videokonfrans rejimində aparılması ilə başlanılmışdır.

Ukraynanın CPM-nin 232 və 336-cı maddələrinə əsasən distant dindirmə distant istintaq və distant məhkəmə baxışı adlanan iki mərhələyə bölünür.

ABŞ-da isə, daha da irəli gedərək distant ədalət mühakiməsi adlı yeni konsepsiya yaradılmışdır.

Nəticə. Beləliklə, aparılmış elmi nəticələrə əsasən distant dindirməni uğurlu bir yenilik kimi qiymətləndirmək və bu metodun tətbiqi ilə əldə olunmuş məlumatları sübut kimi qəbul etmək olar. Bu da cinayətlərin daha tez açılmasında mühüm rol oynayır.

ƏDƏBİYYAT

1. Azərbaycan Respublikasının Cinayət Prosesual Məcəlləsi. Bakı "Hüquq Yayın Evi", 2022.
2. Abbasova İ.S., Rzayeva G.A. Dindirmə zamanı parakriminalistikanın imkanlarından istifadənin prosesual və taktiki xüsusiyyətləri. Bakı, "Təknur", 2016.
3. Ларин А.М. Криминалистика и паракриминалистика. М. ВЕК, 1996.
4. Сарикалинская К.Г. Истintaq taktikası Bakı, "Maarif", 1991.
5. Доспулов Г.Г. Психология допроса на предварительном следствии. М. Юридическая литература, 1976.
6. Смирнов М.И. Дистанционное проведение допроса: перспективы развития. М., «Закон», 2001
7. Новиков С.А. Допрос с использованием систем видеоконференции связи: завтрашний день российского предварительного расследования. Российский следователь, 2014, №1, с. 2-6.
8. Будников И.Л. Видеопоказания в уголовном процессе России. Электронный ресурс, 2010, http://www.juristlib.ru/book_10171.html
9. Рыжаков А.П. Допрос свидетеля {потерпевшего} с помощью систем видеоконференц-связи: науч.-прак.коммент. к Федер. Закону от 20 марта 2011 г. N 39-ФЗ. <http://www.justicemaker.ru/view-article.php?id=22&art=2047>

REFERENCES

1. Azerbaijan Respublikasının Jinayet Prosesual Mecellesi. Bakı, "Huquq Yayin Evi", 2022.
2. Abbasova İ.S., Rzayeva G.A. Dindirme zamanı parakriminalistikanın imkanlarından istifadənin prosesual və taktiki xüsusiyyətləri. Bakı, "Teknur", 2016.
3. Larin A.M. Kriminalistika və parakriminalistika. M. VEK, 1996.
4. Saricalinskaya K.G. İstintaq taktikası Bakı, "Maarif", 1991.

5. Dospulov Q.Q. Psixologiya doprosa na predvaritelnom sledstvii. M. Yuridicheskaya literatura, 1976.
6. Smirnov M.İ. Distansionnoye provedenie doprosa: perspektivi razvitiya. M., «Zakon», 2001.
7. Novikov S.A. Dopros s ispolzovaniem sistem videokonferensii svyazi: zavtrashniy den rossiyskoqo predvaritelnoqo rassledovaniya. Rossiyskiy sledovatel, 2014, №1, c. 2-6.
8. Budnikov İ.L. Videopokazaniya v uqolovnom prosesse Rossii. Elektronniy resurs 2010. http://www.juristlib.ru/book_10171.html
9. Rijakov A.P. Dopros k(poterpevsheqo) svidetelya s pomoshyu sistem videokonferens-svyazi: nauch.-prak. komment. k Feder. Zakonu ot 20 marta 2011q. N 39-FZ. <http://www.justicemaker.ru/view-article.php?id=22&art=2047>

PROBLEMS OF USING NON-TRADITIONAL METHODS IN CRIMINAL PROCEEDINGS

Karimov Sh. M., Mirzayev A.A.
National Aviation Academy

The article is dedicated to the problems of using non-traditional methods of crime disclosure in the course of criminal proceedings.

In this article the non-traditional methods, such as the usage of possibilities of paracriminalistic interrogation methods, hypnosis, psychiatric effects of medical drugs, drug analysis during interrogation, cognitive observation by using of the scent fund, biothermology possibilities and psychodiagnostics of handwriting in the detection of crimes are also shown in details.

Keywords: paracriminology, remote interrogation, cognitive observation, biothermology, hypnosis, psychodiagnostics of handwriting, application of polygraph, use of olfactory background.

НЕКОТОРЫЕ ПРОБЛЕМЫ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ НЕТРАДИЦИОННЫХ МЕТОДОВ В УГОЛОВНОМ СУДОПРОИЗВОДСТВЕ

Керимов Ш.М., Мирзоев А.А.
Национальная Академия Aviации

Статья посвящена проблемам применения нетрадиционных методов раскрытия преступлений в ходе уголовного судопроизводства.

Подробно рассматриваются такие нетрадиционные методы как использование возможностей паракриминалистических методов допроса, гипноза, психического воздействия медицинских препаратов, наркоанализа в ходе допроса, когнитивного наблюдения с использованием фона запахов, возможностей биотермологии, а также подчерководческой психодиагностики в ходе расследования преступлений.

Ключевые слова: паракриминология, дистанционный допрос, когнитивное наблюдение, биотермология, гипноз, психодиагностика почерка, применение полиграфа, использование обонятельного фона.

Rəyçi: h.f.d. M.H. Əliyeva

Müəlliflər haqqında məlumat

S/s	Müəllifin adı soyadı atasının adı	İş yeri	Vəzifəsi	Əlaqə
1	Kərimov Şöhlət Müzəffər oğlu	Milli Aviasiya Akademiyası	“Hüquq” kafedrasının dosenti, h.f.d.	sohlet.kerimov@mail.ru mob: +077-420-07-00
2	Mirzəyev Ağa Kərim Ağa Səlim oğlu	Milli Aviasiya Akademiyası	“Hüquq” kafedrasının dosenti, h.f.d.	agakerim47@mail.ru mob: +050-381-12-08